

Instrument

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Intro

Dit instrument loodst je door het beslissingsproces dat je kunt doorlopen wanneer je een verbindingsambassadeur in dienst neemt. Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op de [leerervaringen van negentien projecten](#) over dit onderwerp. Lokale besturen, geprofessionaliseerde bovenlokale en landelijk georganiseerde jeugdwerkingen kunnen een verbindingsambassadeur in dienst nemen of hiervoor een contract afsluiten met een externe partner.

Stap 1

Schrijf onderliggende overtuigingen en verwachtingen uit

Onder de keuze voor een verbindingsambassadeur schuilen onderliggende overtuigingen over de meerwaarde van (georganiseerde) vrijetijdsbesteding. Ook leeft de verwachting dat:

- Een extra personeelslid de nodige ruimte zal creëren om dit thema ten gronde aan te pakken.
- Een verbindingsambassadeur doelgroepen zal bereiken die tot nu toe uit de boot vielen.
- Een verbindingsambassadeur de ontbrekende schakel zal zijn die alle inspanningen samenbrengt en schotten tussen vraag en aanbod zal overbruggen.

Schrijf deze onderliggende overtuigingen en verwachtingen uit in een korte nota. Je kunt hiervoor een beroep doen op de volgende bronnen:

Over de waarde van jeugdwerk

- [Op zoek naar de waarde van het jeugdwerk. Onderzoeksrapport](#)
- [Waarom is het zichtbaar maken van de impact van jeugdwerk zo belangrijk?](#)

Over diversiteit in/en het jeugdwerk

- [Visienota diversiteit in/en het jeugdwerk](#)
- [Inclusief en doelgroepspecifiek jeugdwerk. Van een of-ofverhaal naar een en-enverhaal](#)

Over het werken met brugfiguren, bruggenbouwers of verbindingsambassadeurs

- [Brugfiguren in perspectief](#)
- [Bruggenbouwen in en met het jeugdwerk](#)
- [Bruggen bouwen. Trajecten tussen sport, jeugdwerk en gezinnen in armoede](#)

Stap 2

Breng de huidige situatie in kaart

Verzamel informatie en maak een omgevingsanalyse

Als het lokaal bestuur of de jeugdwerkorganisatie al een omgevingsanalyse maakt(e) in functie van het beleids- of meerjarenplan, het BOA-decreet of het label Kindvriendelijke Gemeente, dan hoeft je geen (volledige) omgevingsanalyse meer te maken. Gebeurde dit (nog) niet, dan kan je in functie van de aanstelling van een verbindingsambassadeur de (lokale) noden, het bestaande aanbod op vlak van vrije tijd en de drempels voor vrijetijdsparticipatie in kaart brengen. Verschillende bronnen en handleidingen kunnen je daarbij helpen:

- [Cijfers en statistieken over gemeenten](#)
- [Omgevingsanalyse lokale diversiteit](#)
- [Samen lokaal verschil maken voor gezinnen, kinderen en jongeren](#)
- [9 b's van toegankelijkheid](#)

Je kunt deze opdracht ook uitbesteden aan een externe partner zoals bijvoorbeeld [Uit De Marge](#).

Voer verkennende gesprekken

Het is belangrijk om een aantal verkennende gesprekken te voeren vooraleer je de verbindingsambassadeur in dienst neemt. Zo kun je goed inschatten welke strategieën je kunt kiezen en welk profiel je nodig hebt (zie verder). Een goede inschatting van de mogelijkheden op het terrein helpt ook om realistische doelen en haalbare verwachtingen te formuleren.

Natuurlijk is het ook de (eerste) taak van de verbindingsambassadeur zelf om verkennende gesprekken te voeren. Je hoeft deze opdracht niet vooraf in orde te brengen. Kies dus enkele goed gemikte partners uit voor een verkennend gesprek.

Je kunt praten met intermediaire partners en diensten zoals het OCMW, het Huis van het Kind, zorgcoördinatoren op school en/of OKAN-leerkrachten. Maar ook bij de bibliotheek, het buurtwerk, zelforganisaties van etnisch-culturele minderheden en zelfs bij de politie kun je polsen naar de noden. Voer ook gesprekken met een aantal vrijetijdsaanbieders: de jeugdbewegingen, het jeugdhuis, de speelpleinwerking, de sportclub, eventueel het jeugdwerk met bijzondere doelgroepen, het lokale medialab of de lokale cultuureducatieve werking. Daarnaast is het belangrijk dat je rekening houdt met initiatieven die alleen tijdens schoolvakanties actief zijn zoals specifieke vakantiecampen of een zomerschool.

Ga niet enkel af op de principiële openheid en het enthousiasme van jeugdwerkingen. Vraag door en pols naar hun zorgen en prioriteiten, en check de ruimte in hun agenda. Vraag naar het aantal plaatsen dat ze ter beschikking hebben. Geef aan dat ze geen 'ja' hoeven te zeggen, maar dat je wel rekent op hun engagement indien ze beslissen om mee te doen. Ga na hoe sterk je band nu is met de partners en hoe je ze eventueel kunt versterken.

Vergroot je voeling met de leefwereld van kinderen en jongeren die je wil bereiken

Wat weet je eigenlijk over de kinderen en jongeren die je wil bereiken? Hoe goed ken je hen? Heb je een zicht op hun leefwereld, noden en wensen? Weet je wat vrijetijdsbesteding voor hen betekent en hoe het een plaats krijgt in hun leven? Net als in de bovenstaande stap is het goed om toch een zekere feeling te ontwikkelen vooraleer je een verbindingsambassadeur in dienst neemt. Zo neem je betere beslissingen. We willen je dus aanmoedigen: stap uit je kantoor en leg contact. Ga regelmatig langs in het asielcentrum of buurthuis. Ga in gesprek met een groepje tieners in het park... Of laat je introduceren door iemand die reeds contacten heeft op het terrein.

- [Moeilijk bereikbare doelgroepen bestaan niet](#)
- [De LCD toolkit](#)
- <https://www.thisisservicedesigndoing.com/>
- <https://www.designkit.org/>

Stap 3

Maak een onderbouwde keuze

Baken af

Alle kinderen en jongeren toeleiden naar het volledige vrijetijdsaanbod is een mooie missie. Maar om deze concreet te realiseren, kies je toch best voor een bepaalde focus: een bepaalde doelgroep, wijk, jeugdwerkform, ... Baseer je hiervoor op je voorgaande stap: waar bevinden zich de grootste noden en een goede vertrekbasis voor de verbindingsambassadeur? Houd een open blik op vrijetijdsbesteding. Ongeorganiseerde en georganiseerde vrije tijd hebben allebei waarde. Doelgroepspecifieke en inclusieve werkingen vullen elkaar aan. Houd ook een breed spectrum op vrije tijd voor ogen.

Kies één of meerdere strategieën

In ons [onderzoek](#) beschrijven we zes strategieën waar verbindingsambassadeurs op inzetten:

1. bottom-up werken;
2. verbinden vanuit een laagdrempelige jeugdwerking;
3. individuele toeleiding;
4. verenigingsondersteuning;
5. samenwerking en netwerkvorming;
6. structureel werken.

Je kunt meerdere van deze strategieën combineren, maar waak over de haalbaarheid ervan voor de verbindingsambassadeur(s) om deze strategieën te realiseren. Combineer indien mogelijk strategieën tussen de vraag- en aanbodzijde. Ga na welke partners je nodig hebt om deze strategieën te realiseren en vraag hen om een engagementsverklaring te ondertekenen.

Bepaal het profiel van de verbindingsambassadeur(s)

Verschillende strategieën vergen een ander profiel van de verbindingsambassadeur. Zoek je iemand die vooral feeling heeft met de vraagkant of eerder met de aanbodzijde? Zoek je eerder een *bottom-up* jeugdwerker, groepswerker, toeleider die functionele bruggen kan bouwen, jeugdwerkondersteuner, netwerkmakelaar of beleidsmedewerker? Het is belangrijk dat je meteen het juiste profiel op de job zet.

Leg het nodige budget vast

De personeelsinzet neemt de grootste hap uit het budget. Op basis van ons onderzoek raden we aan om minstens een halftijdse tewerkstelling te voorzien, maar de voorkeur gaat naar een aanstelling van 80 à 100%. Dat geeft meer ademruimte, zeker als je de opdracht verdeelt over twee medewerkers die elkaar kunnen aanvullen en versterken. Voorzie ook voldoende werkingskosten voor tussenkomsten in de deelnameprijs, vrijwilligersvergoedingen en -verzekering, reis- en verblijfskosten, aankoop van speel- en kampeermateriaal, catering, drukwerk en promotiemateriaal.

Bepaal de looptijd

Voldoende tijd en continuïteit is belangrijk voor een verbindingsambassadeur om een netwerk uit te bouwen, vertrouwen te winnen en processen duurzaam te verankeren. Een aanstelling van onbepaalde duur lijkt ons aangewezen, maar als dat geen optie is, stellen we voor om een looptijd van minimum drie jaar te voorzien.

Stap 4

Werf een medewerker aan of schrijf een aanbesteding uit

Naargelang de lokale situatie – zie ook omgevingsanalyse – kan het lokaal bestuur of een lokale vereniging de meest geschikte initiatiefnemer zijn om een verbindingsambassadeur tewerk te stellen en in te zetten.

Je kunt als lokaal bestuur de verbindingsambassadeur zelf in dienst nemen. Deze maakt dan volledig deel uit van het team, wat communicatie en wisselwerking kan bevorderen. De verbindingsambassadeur is opgenomen in een bepaalde dienst met een duidelijk mandaat en profiel. Er kunnen een aantal redenen zijn om te kiezen voor een aanbesteding bij een externe organisatie. Een externe organisatie kan de verbindingsambassadeurs soms beter omkaderen met expertise en intervisie. Als werknemer van een externe partner heeft een verbindingsambassadeur meer handelingsruimte, bijvoorbeeld in de taal die hij gebruikt of op vlak van beroepsgeheim. Een externe verbindingsambassadeur beschikt over een grotere onafhankelijkheid. Dat bevordert contacten met burgers die weinig vertrouwen hebben in het lokaal bestuur.

Stap 5	Zorg voor omkadering en ondersteuning
	<p>Richt een stuur- of liever steungroep op die de verbindingsambassadeur omkadert en ondersteunt. Of maak gebruik van een bestaand platform waar de opvolging van de verbindingsambassadeur een vast punt wordt op de agenda. Dat kan gaan om een brede groep zoals een jeugdwelzijnsoverleg met de leidinggevendenden van een ruimere partnergroep of een werkgroep met vrijwilligers en professionals op de eerste lijn. Maar het kan ook een beperkte groep zijn met (een) leidinggevende(n), mandataris en relevante collega's. Deze groep kan als klankbord dienen voor de verbindingsambassadeur en feedback geven, maar kan ook acties ondersteunen, contacten faciliteren en signalen oppikken. Ga (mee) op zoek naar vorming en intervisie op maat van het takenpakket en het profiel van de verbindingsambassadeur. Indien mogelijk kan een ervaren (interne of externe) collega ook persoonlijke coaching aanbieden en/of intervisie organiseren met andere verbindingsambassadeurs in de regio.</p>
Stap 6	<p>Bepaal hoe je de verbindingsambassadeur zal opvolgen, evalueren en bijsturen</p> <p>Leg doelen en indicatoren vast</p> <p>Het is belangrijk om de verbindingsambassadeur voldoende vrijheid te laten om de job zelf in te vullen naar de eigen inzichten en persoonlijkheid. Toch is het ook nodig om in onderling overleg doelen en indicatoren vast te leggen. Wees voorzichtig met cijfermatige indicatoren. Die kunnen nuttig zijn, maar kunnen de verbindingsambassadeur ook veel stress bezorgen. Houd bij het bepalen van de indicatoren rekening met het vertrekpunt van de verbindingsambassadeur.</p> <p>Aan de <u>aanbodzijde</u> kun je rekening houden met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de band met de lokale jeugdwerkers; • het profiel van de verbindingsambassadeur en de mate waarin die zelf uit het jeugdwerk komt en/of vertrouwd is met de eigenheid van het (lokale) jeugdwerk; • de andere zorgen en prioriteiten van de jeugdwerking(en) en drukte van de agenda; • de bereidheid bij de jeugdwerkingen om extra inspanningen te doen, gewoontes en gebruiken in vraag te stellen en de werkwijze aan te passen; • het aantal beschikbare plaatsen; • wissels in de vrijwilligersploeg <p>Een verbindingsambassadeur met het geschikte profiel kan in principe met alle jeugdverenigingen in de gemeente een traject opstarten. In sommige gevallen dient de verbindingsambassadeur wel eerst extra te investeren in een vertrouwensband met de jeugdwerkingen. Het kan nodig zijn om hiervoor aanklappend te werken en de jeugdwerking ook op andere thema's te ondersteunen. Met een beperkter aantal jeugdwerkingen kan men ook een intensievere samenwerking opzetten. Het engagement van jeugdwerkingen kan wel volatiel zijn: wissels in de leidings- of bestuursploeg, andere prioriteiten of leidingtekort beïnvloeden de inspanningen van jeugdwerkingen. Diensten of organisaties met een grotere afstand tot de lokale jeugdwerkingen kunnen moeilijkheden ondervinden om contact te leggen.</p> <p>Aan de <u>vraagzijde</u> kun je rekening houden met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het tewerkstellingspercentage van de verbindingsambassadeur; • het netwerk van de laatstgenoemde; • de beschikbaarheid en openheid van het bestaande aanbod; • de toegang tot de jongeren en/of het gezin; • de afstand van de jongere en/of het gezin tot het bestaande aanbod; • de vragen, noden en prioriteiten van het gezin;

- de handelingsruimte van de verbindingsambassadeur: Wanneer de verbindingsambassadeur ook toeleidt naar sport- en cultuuraanbod, leidt dit tot meer toeleidingen dan een afgebakende focus op jeugdbewegingen. Als een verbindingsambassadeur tijd en ruimte heeft om kinderen en jongeren langer en intensiever op te volgen, kan die meer verschillende noden beantwoorden.

Volgens ons onderzoek kan een ervaren, fulltime verbindingsambassadeur met een uitgebreid netwerk, directe toegang tot de doelgroep, een brede scope en voldoende tijd, jaarlijks 80 trajecten opstarten en 60 tot 70 kinderen en jongeren succesvol toeleiden naar vrije tijd. Dit is evenwel een indicatie, in optimale omstandigheden en verre van een norm voor elke toeleider. Definieer samen wat je beschouwt als een geslaagde toeleiding. We zien verschillende cesuurmomenten, namelijk wanneer een kind:

- zich effectief inschrijft na een aantal proefsessies.
- na zes à acht maanden nog steeds deelneemt, al dan niet met ondersteuning.
- zich het volgende werkjaar opnieuw inschrijft.

Naast cijfers over het aantal bereikte verenigingen of toeleidingen kun je ook andere proces- en resultaatcriteria gebruiken. Mogelijke procescriteria:

- relaties opbouwen en onderhouden met kinderen en jongeren en hun gezin, vrijetijdswerkingen, tussenpersonen en externe partners, het lokaal bestuur (medewerkers en beleidsmakers) en collega's;
- personen en groepen bevragen en informeren;
- personen en groepen met elkaar in contact brengen (toeleiden, ontmoeting opzetten, uitwisseling organiseren, partnernetwerk uitbouwen);
- personen en groepen ondersteunen;
- signalen geven aan het lokaal bestuur;
- een duurzame structuur uittekenen, actieplannen maken, visie uitwerken.

Mogelijke resultaten:

- een ontmoeting en uitwisseling tussen of binnen organisaties (intern draagvlak);
- voorwaarden scheppen om aan toegankelijkheid te werken;
- organisaties ondersteunen om drempels te verlagen (vb. toolbox ontwikkelen);
- een nieuw initiatief (een vorming, een instuifwerking, ...);
- een visietekst en/of actieplan.

Maak afspraken over registratie en (tussentijdse) rapportage

Verbindingsambassadeurs kunnen de contacten die ze opbouwen en de verdere opvolging die ze eraan geven, registreren in Excel of met een CRM-tool en zo processen in kaart brengen en erover rapporteren. Houd hierbij rekening met de GDPR-wetgeving en de deontologische [richtlijnen](#).

Naast een toeleiding kun je ook activiteiten, uitwisselingen en ontmoetingen tussen organisaties bijhouden in een applicatie zoals de [Street-Smart app](#). Ook sociale media zoals Instagram en Facebook vormen bruikbare instrumenten om contacten en activiteiten te registreren.

Maak afspraken over opvolging, evaluatie en bijsturing

Binnen het algemene personeelsbeleid van de organisatie spreek je samen af met de verbindingsambassadeur wanneer en aan wie hij of zij zal rapporteren en wie het functioneren zal evalueren. Houd er rekening mee dat een verbindingsambassadeur niet vaak op kantoor is en dus veel informele momenten kan missen. Plan dus momenten voor opvolging en rapportage expliciet in met de leidinggevende, maar ook met directe collega's. Zorg ervoor dat een medewerker met het geschikte mandaat de verbindingsambassadeur opvolgt zodat ze de plannen eventueel nog kunnen bijsturen. Bewaar ook het overzicht van waar de acties en tussenkomsten van de verbindingsambassadeur zich situeren in het breder beleid van de organisatie.